

Известие на Комисията относно неофициални насоки, свързани с нови или нерешени въпроси по отношение на членове 101 и 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз, които възникват в отделни случаи (писма за насоки)

(2022/C 381/07)

I. РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1/2003

1. С Регламент (ЕО) № 1/2003 ⁽¹⁾ се създава система за прилагането на членове 101 и 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“). Независимо че неговата цел е да позволи на Комисията да се съсредоточи върху ефективното прилагане на правилата за защита на конкуренцията, с Регламент (ЕО) № 1/2003 се създава и правна сигурност, доколкото той предвижда, че споразуменията ⁽²⁾, които попадат в обхвата на член 101, параграф 1 от ДФЕС, но отговарят на условията на член 101, параграф 3 от ДФЕС, са действителни и изпълняеми в пълна степен без предварително решение на органа за защита на конкуренцията (член 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003).
2. Макар че рамката на Регламент (ЕО) № 1/2003 предоставя паралелни правомощия на Комисията, органите за защита на конкуренцията и съдилищата на държавите членки да прилагат членове 101 и 102 от ДФЕС в тяхната цялост, тя ограничава рисковете от непоследователно прилагане с помощта на набор от мерки, като по този начин се гарантира правна сигурност за предприятията съгласно съдебната практика на Съда на Европейския съюз ⁽³⁾, т.е. че правилата за защита на конкуренцията се прилагат последователно в целия Съюз.
3. Предприятията обикновено са в добра позиция да оценят правомерността на своите действия, което им дава възможност да вземат информирано решение дали да започнат да изпълняват споразумение или едностранна практика и в каква форма. Те са запознати с фактите и имат на свое разположение правната рамка на регламентите за групово освобождаване, съдебната практика и съществуващите решения на Комисията, както и подробните насоки и известия на Комисията, предоставени с цел на предприятията да се помогне допълнително при самооценката ⁽⁴⁾. Комисията публикува и насоки за прилагането на член 101, параграф 3 от ДФЕС ⁽⁵⁾. Това позволява на предприятията в повечето случаи да оценят правилно своите споразумения по отношение на член 101 от ДФЕС.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно прилагането на правилата за защита на конкуренцията, определени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1). Считано от 1 декември 2009 г., членове 81 и 82 от Договора за ЕО станали съответно членове 101 и 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Двете групи от разпоредби са по същество идентични. За целите на настоящото известие позоваванията на членове 101 и 102 от ДФЕС следва да се разбират като позовавания съответно на членове 81 и 82 от Договора за ЕО, когато е уместно. С ДФЕС бяха въведени също така някои терминологични промени като замената на „Общност“ със „Съюз“ и на „общ пазар“ с „вътрешен пазар“. Когато смисълът остава непроменен, в настоящото известие се използва терминологията от ДФЕС.

⁽²⁾ В настоящото известие терминът „споразумение“ се използва за споразумения, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики. Терминът „едностранни практики“ се отнася за повелението на предприятията с господстващо положение. Терминът „предприятия“ се отнася и за „сдружения на предприятия“.

⁽³⁾ Съдът на Европейския съюз се състои от две съдилища: Съда и Общия съд.

⁽⁴⁾ Комисията публикува регламенти, насоки и известия за групово освобождаване. Освен това Комисията публикува своите решения. Всички текстове са достъпни на адрес: https://ec.europa.eu/competition-policy/index_en

⁽⁵⁾ Съобщение на Комисията — Насоки относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр. 97).

4. Когато случаи, въпреки горепосочените елементи, пораждаат истинска несигурност, тъй като представляват нови или нерешени въпроси за прилагането на членове 101 или 102 от ДФЕС, отделните предприятия могат да пожелаят да потърсят неформални насоки от Комисията ⁽⁶⁾. В съответствие с принципите, изложени в раздел II от настоящото известие, искането за насоки няма да дава право на подателя на искането да получи такива насоки, тъй като настоящото известие не може да въведе повторно система, която би била несъвместима с рамката за самооценка на Регламент 1/2003. Въпреки това, когато счита това за целесъобразно и при спазване на приоритетите си за правоприлагане, Комисията може да предостави такива неофициални насоки относно тълкуването на член 101 или член 102 под формата на писмено изявление (писмо за насоки). Настоящото известие съдържа уредбата на този инструмент.

II. РАМКА ЗА ОЦЕНКА НА СЛУЧАИТЕ, В КОИТО СЕ ИЗДАВАТ ПИСМА ЗА НАСОКИ

5. Регламент (ЕО) № 1/2003 предоставя на Комисията правомощия ефективно да разследва и разкрива нарушения на членове 101 и 102 от ДФЕС и да налага глоби ⁽⁷⁾. Една от главните цели на Регламент (ЕО) № 1/2003 е да се гарантира ефективно прилагане на правилата за защита на конкуренцията на Съюза чрез създаване на система за самооценка, като се премахне предишната система на уведомления и по този начин се даде възможност на Комисията да съсредоточи своята политика по правоприлагане върху най-сериозните нарушения на членове 101 и 102 от ДФЕС ⁽⁸⁾.
6. Доколкото Регламент (ЕО) № 1/2003 не засяга възможността Комисията да дава неофициални насоки на отделни предприятия ⁽⁹⁾, както е изложено в настоящото известие, тази възможност не трябва да пречи на основната цел на Регламент (ЕО) № 1/2003, а именно да се гарантира ефективно правоприлагане на членове 101 и 102 от ДФЕС. По тази причина Комисията може да предоставя неофициални насоки на отделни предприятия само доколкото това е съвместимо с нейните приоритети по правоприлагането.
7. Като се взема предвид точка б, когато Комисията получи искане за писмо за насоки, тя преценява дали е уместно да го разгледа. Възможността за издаване на писмо за насоки може да се разгледа само ако оценката *prima facie* на фактите и правните съображения във връзка с поведението или планираното поведение предполага, че според Комисията са налице основателни причини за предоставяне на разяснения чрез писмо за насоки относно приложимостта на член 101 или член 102 от ДФЕС по отношение на разглежданото споразумение или едностранна практика. Тази оценка *prima facie* ще се основава на следните два кумулативни елемента:
- а) нови или нерешени въпроси: при материалноправната оценка на споразумението или едностранната практика във връзка с член 101 или член 102 от ДФЕС възниква въпрос във връзка с правоприлагането, по който няма достатъчно яснота в действащата правна рамка на Съюза, включително в съдебната практика на Съда на Европейския съюз, достатъчни публично достъпни общи насоки на равнището на Съюза в практиката на вземането на решения или предишни писма за насоки; както и
 - б) интерес от предоставянето на насоки: оценката *prima facie* на споразумението или едностранната практика предполага, че публичното изясняване на приложимостта на член 101 или член 102 от ДФЕС чрез писмо за насоки би осигурило добавена стойност по отношение на правната сигурност, като се вземат предвид един или повече от следните елементи:
 - действителното или потенциалното икономическо значение на стоките или услугите, засегнати от споразумението или едностранната практика, по-специално като се вземат предвид интересите на потребителите;
 - дали целите на споразумението или едностранната практика са от значение за постигането на приоритетите на Комисията или интереса на Съюза;
 - размера на инвестициите, направени или които ще бъдат направени от съответните предприятия, които са свързани със споразумението или едностранната практика; както и
 - степента, до която споразумението или практиката са или може да са широко разпространени в Съюза ⁽¹⁰⁾.

⁽⁶⁾ Вж. по-специално съображение 38 от Регламент (ЕО) № 1/2003.

⁽⁷⁾ Вж. по-специално членове 7—9, член 12, членове 17—24 и член 29 от Регламент (ЕО) № 1/2003.

⁽⁸⁾ Вж. по-специално съображение 3 от Регламент (ЕО) № 1/2003.

⁽⁹⁾ Вж. по-специално съображение 38 от Регламент (ЕО) № 1/2003.

⁽¹⁰⁾ Настоящото известие не променя възможността органите за защита на конкуренцията на държавите членки да предоставят насоки в съответствие с тяхната правна уредба, по-специално когато дадено споразумение или едностранна практика се използва или е вероятно да се използва предимно само в една държава членка.

8. Комисията обикновено няма да разглежда искане за писмо за насоки при наличието на някое от следните обстоятелства:
- въпросите, повдигнати в искането, са идентични или подобни на въпроси, повдигнати по случай, който е предмет на висящо производство пред Съда на Европейския съюз; или
 - споразумението или едностранната практика, за които се отнася искането, е предмет на висящо производство пред Комисията, съд на държава членка или орган за защита на конкуренцията на държава членка.
9. Комисията няма да разглежда хипотетични въпроси и няма да издава писма за насоки по споразумения или едностранни практики, които вече не се прилагат от страните. Предприятията могат обаче да подадат до Комисията искане за писмо за насоки във връзка с въпроси, които могат да възникнат по бъдещо споразумение или едностранна практика, т.е. преди прилагането на това споразумение или едностранна практика. В този случай, за да бъде разгледано искането, планирането трябва да е в достатъчно напреднал етап.

III. УКАЗАНИЯ ОТНОСНО ПОДАВАНЕТО НА ИСКАНЕ ЗА ПИСМО ЗА НАСОКИ

10. Искане може да бъде подадено от предприятие или предприятия, които са приложили или имат намерение да приложат споразумение или едностранна практика, които биха могли да попадат в обхвата на член 101 и/или член 102 от ДФЕС, по отношение на въпроси по тълкуването, възникващи във връзка с това споразумение или тази практика.
11. Искането за писмо за насоки следва да бъде изпратено на следния адрес:
- European Commission Directorate-General for Competition
For the attention of the Antitrust Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
- или по електронна поща на адрес: comp-greffe-antitrust@ec.europa.eu.
12. В искането за писмо за насоки подателят(ите) следва да включи(ат):
- наименованията на всички заинтересовани предприятия и единствен адрес за връзка с Комисията;
 - конкретните въпроси, по които се искат неофициални насоки;
 - пълна и изчерпателна информация по всички аспекти, които са от значение за информираната оценка на повдигнатите въпроси, включително съответната документация, така че Комисията да може да издаде писмо за насоки въз основа на предоставената информация;
 - собствената предварителна оценка на подателя(ите) на искането, като се има предвид точка 7, буква а) от настоящото известие, на причините, поради които с искането се представя нов или неразрешен въпрос(и), с оглед на съществуващата правна рамка на Съюза, включително съдебната практика на Съда на Европейския съюз, публично достъпни общи насоки на равнището на Съюза в практиката на вземане на решения или предишни писма с насоки;
 - собствената предварителна оценка на подателя(ите) на искането, като се вземат предвид елементите, изброени в точка 7, буква б) от настоящото известие, за причините, поради които публичното изясняване на приложимостта на член 101 или член 102 от ДФЕС чрез писмо за насоки би осигурило добавена стойност по отношение на правната сигурност;
 - собствената предварителна оценка на подателя(ите) на искането, доколкото му (им) е възможно, на прилагането на член 101 или член 102 от ДФЕС по отношение на новия или неразрешения въпрос(и), повдигнат от споразумението или едностранната практика;
 - всяка друга информация, която позволява оценка на искането с оглед на аспектите, разяснени в точки 8—9 от настоящото известие, включително по-специално декларация, че доколкото е известно на подателя(ите), споразумението или едностранната практика, за които се отнася искането, не е предмет на висящо производство пред съд на държава членка или пред орган за защита на конкуренцията на държава членка;
 - когато искането съдържа данни, които представляват търговска тайна, ясно идентифициране на тези данни;
 - всякаква друга информация или документация, която е от значение за оценката на споразумението или едностранната практика.

13. Преди официалното подаване на искането за писмо за насоки предприятията могат да се свържат със службите на генерална дирекция „Конкуренция“ на Европейската комисия, за да обсъдят искането, което възнамеряват да подадат, по неофициален и поверителен начин.

IV. РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ИСКАНЕТО

14. По принцип Комисията оценява искането въз основа на предоставената информация и не обработва искания, които не отговарят на изискванията, посочени в точка 12 от настоящото известие. Въпреки това Комисията може да използва допълнителна информация, с която разполага от публични източници, предишна съдебна практика, практика за вземане на решения и писма за насоки на равнището на Съюза или от друг източник, и може да поиска от подателя (ите) или, в изключителни случаи, от други избрани страни да предоставят допълнителна информация, като същевременно се запазва поверителният характер на информацията, предоставена от подателя(ите). Когато тази информация съдържа лични данни, Комисията обработва личните данни в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725 ⁽¹⁾.
15. Комисията може да даде достъп до предоставената ѝ информация на органите за защита на конкуренцията на държавите членки и да получи тяхното мнение. Преди да издаде писмо за насоки, тя може да обсъди съдържанието на искането с органите за защита на конкуренцията на държавите членки.
16. Във връзка с точки 13—15 от настоящото известие правилата за професионалната тайна, определени в член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1/2003, се прилагат за информацията, предоставена от подателя(ите) на искането или други избрани трети страни.
17. Комисията ще положи всички усилия да уведоми подателя на искането за курса на действие, който възнамерява да поеме във връзка с искането за насоки, в разумен срок в зависимост от обстоятелствата при всеки отделен случай. Когато не е издадено писмо за насоки, Комисията уведомява съответно подателя(ите) на искането.
18. Подателят(ите) може да оттегли своето искане по всяко време. В такива случаи не се издава писмо за насоки. Във всички случаи информацията, предоставена във връзка с искане за неофициални насоки, остава на разположение на Комисията и може да бъде използвана за започване на последващи производства по Регламент (ЕО) № 1/2003.
19. Искането за писмо за насоки не засяга правомощието на Комисията да образува производство по Регламент (ЕО) № 1/2003 във връзка с фактите, представени в искането.

V. ПИСМА ЗА НАСОКИ

20. Писмото за насоки, издадено от Комисията, съдържа:
- кратко описание на фактите, на които се основава;
 - основната правна обосновка, на която се основава разбирането на Комисията относно прилагането на член 101 или член 102 от ДФЕС към новите или нерешените въпроси, възникнали във връзка със споразумението или едностранната практика.
21. Писмото за насоки може да се ограничи до част от въпроса(ите), повдигнат(и) в искането. То може също така да включва и допълнителни аспекти към съдържащите се в искането. Ако е целесъобразно, в писмото за насоки Комисията може да определи срок за неговото прилагане или да уточни, че писмото за насоки се основава на наличието или липсата на определени фактически обстоятелства.
22. Писмата за насоки се публикуват на интернет страницата на Комисията, като се вземат предвид законните интереси на подателя(ите) на искането за опазване на неговите (техните) търговски тайни. Преди публикуването на писмото за насоки Комисията се споразумява с подателя(ите) относно публична версия.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

VI. ДЕЙСТВИЕ НА ПИСМАТА ЗА НАСОКИ

23. На първо място писмата за насоки са предназначени да помогнат на предприятията да извършат самостоятелна информирана оценка на своите споразумения или едностранни практики. В това отношение подателят(ите) на искането остава(т) отговорен(ни) за извършването на собствена самооценка на приложимостта на член 101 или член 102 от ДФЕС. Писмата за насоки отразяват бележките на Комисията относно представените ѝ факти и не създават права или задължения за подателя(ите) или за която и да е трета страна.
24. Писмото за насоки не може да предопредели оценката на същия въпрос от Съда на Европейския съюз.
25. Когато дадено споразумение или едностранна практика са послужили като фактологична основа за писмо за насоки, няма пречка впоследствие Комисията да проучи същото споразумение или едностранна практика в рамките на производство по Регламент (ЕО) № 1/2003. В такъв случай Комисията взема предвид предходното писмо за насоки, като се вземат предвид промените в основните факти, новите аспекти, установени от Комисията или повдигнати в жалба, новостите в съдебната практика на Съда на Европейския съюз или по-общи промени в политиката на Комисията и развития на засегнатите пазари. По принцип и при спазване на точка 26 от настоящото известие Комисията не налага глоби на подателя(ите) на искане във връзка с действия, предприети от подателя(ите) при добросъвестно спазване на писмото за насоки на Комисията ⁽¹²⁾. Когато общественият интерес го налага, Комисията може също да измени или отмени писмо за насоки по съответния начин ⁽¹³⁾.
26. Разясненията относно приложимостта на член 101 или член 102 от ДФЕС, включени в писмо за насоки, са изрично обвързани с точността и достоверността на информацията, предоставена от подателя(ите) на искането, и всяко съществено отклонение от информацията, предоставена от подателя(ите), прави писмото за насоки неприложимо.
27. Писмата за насоки не са решения на Комисията и не са задължителни за органите за защита на конкуренцията на държавите членки или съдилищата на държавите членки, които са оправомощени да прилагат членове 101 и 102 от ДФЕС. Въпреки това органите за защита на конкуренцията и съдилищата на държавите членки имат право да вземат предвид писмата за насоки, издадени от Комисията, когато сметнат това за уместно в контекста на определен случай.

⁽¹²⁾ Подател на искане не може да твърди, че добросъвестно спазва писмо за насоки, ако фактите, на които то се основава, са се променили съществено.

⁽¹³⁾ За да се избегнат съмнения, от Комисията не се изисква да измени или отмени писмо за насоки преди разглеждане на дадено споразумение или едностранна практика в рамките на процедура по Регламент 1/2003 и преди налагане на глоби на подателя(ите) на искане.